

LEGE nr. 290 din 27 iunie 2003

privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herta, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947

EMITENT • **PARLAMENTUL**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 505 din 14 iulie 2003**

Data intrării în vigoare 10-08-2003

Parlamentul României adopta prezenta lege.

Articolul 1

(1) Cetățenii români, deposedati ca urmare a părăsirii forțate a Basarabiei, Bucovinei de Nord și a Ținutului Herta, precum și ca urmare a Celui de al II-lea Război Mondial și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, au dreptul la despăgubiri sau compensații pentru bunurile imobile avute în proprietatea lor în aceste teritorii, precum și pentru recoltele neculese din anul 1940, în condițiile prezentei legi.

(2) De prevederile prezentei legi beneficiază foștii proprietari sau moștenitorii legali ai acestora, până la gradul al IV-lea inclusiv, dacă au la data formulării cererii cetățenia română și domiciliul în România.

(3) Prevederile prezentei legi nu se aplică cu privire la bunurile transmise pe bază de convenții civile, încheiate prin liber acord de voință între fostul proprietar sau moștenitorul legal al acestuia și o terță persoană.

Articolul 2

(1) Pentru terenurile rămase în teritoriile prevăzute la art. 1, foștilor proprietari sau moștenitorilor legali ai acestora li se vor atribui terenuri de același gen în județele în care locuiesc, în condițiile [Legii fondului funciar nr. 18/1991](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale [Legii nr. 1/2000](#) pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor [Legii fondului funciar nr. 18/1991](#) și ale [Legii nr. 169/1997](#), cu modificările și completările ulterioare, în limita disponibilităților, din domeniul privat al statului, al județelor sau din rezerva la dispoziția comisiilor locale, constituite pentru aplicarea respectivei legi.

(2) În cazul în care prevederile alin. (1) nu pot fi îndeplinite în natura, foștii proprietari beneficiază de despăgubiri sau compensații, calculate pentru fiecare hectar de teren la valoarea de circulație a categoriilor respective, comunicată de primărie, fără ca totalul suprafeței de teren pentru care se acordă despăgubirile sau compensațiile să depășească suprafața de 50 ha teren agricol și 10 ha teren forestier, de proprietar deposedat.

(3) În cazul în care beneficiarii prezentei legi au primit sau urmează să primească în proprietate suprafețe de teren reconstituite potrivit [Legii nr. 18/1991](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, și [Legii nr. 1/2000](#), cu modificările și completările ulterioare, aceștia au dreptul la atribuire în natura, despăgubiri sau compensații în baza prezentei legi numai pentru diferența până la limita suprafețelor prevăzute la alin. (2).

(4) În situația în care, anterior, cei îndreptățiți au fost despăgubiți parțial, în bani sau în natura, aceștia au dreptul la compensație numai pentru diferența.

Articolul 3

Pentru construcțiile cu destinația de locuințe, anexe gospodărești ori pentru alte utilități, se acordă foștilor proprietari despăgubiri bănești, în sume calculate în raport cu suprafața construită, cu materialele folosite și cu vechimea construcției la data pierderii posesiei. În suma totală va fi cuprinsă și contravaloarea terenului de sub construcție și a curții, pe baza evaluărilor efectuate, după caz, de experți în construcții sau evaluatori funciari.

Articolul 4

Pentru recoltele neculese în anul 1940 în teritoriile prevăzute la art. 1, și anume: grâu, porumb, floarea-soarelui, sfecla de zahăr, viță de vie, în, tutun, mac și fructe, se acordă, pentru 3 dintre acestea, la alegerea foștilor proprietari sau a moștenitorilor legali ai acestora, o sumă calculată în raport cu suprafața cultivată și cu producția medie la hectar în anul 1940, potrivit prețului de achiziție a produselor menționate, publicat de Institutul Național de Statistică pentru anul anterior celui în care se acordă despăgubirea.

Articolul 5

(1) În termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele îndreptățite vor depune la comisiile constituite în cadrul prefecturilor, în temeiul [art. 6 din Legea nr. 9/1998](#) privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, cereri proprii, însoțite de acte doveditoare autentice sau de declarația autentică a petentului, însoțită de declarațiile a cel puțin 2 martori, de asemenea autentificate.

(2) Dacă pentru bunurile aceluiasi proprietar sunt mai mulți moștenitori legali, fiecare dintre aceștia este obligat să-i menționeze pe ceilalți în cererea formulată, care se trimite la aceeași comisie județeană, respectiv a municipiului București, sau la comisia centrală, chiar dacă ei domiciliază în județe diferite.

(3) În județele în care nu au fost constituite comisii, potrivit [Legii nr. 9/1998](#), republicată, acestea se constituie, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al prefectului, iar cele care și-au încetat activitatea, conform [art. 12 din Legea nr. 9/1998](#), republicată, își reiau activitatea având ca obiect aplicarea prezentei legi.

(4) Arhivele Naționale și alte instituții publice care dețin actele solicitate de cei interesați, de natura sa constituie dovezi în sensul alin. (1), sunt obligate să le elibereze copii conforme, sub sancțiunea legii.

(5) În cererile adresate Arhivelor Naționale și altor instituții publice, solicitanții vor preciza toate informațiile, datele sau indiciile necesare obținerii unor acte doveditoare, în măsura în care le dețin.

(6) Pentru terenurile forestiere este admisă numai proba cu înscrisuri: acte de proprietate, extrase de carte funciară, cadastru, registre și alte evidente ale amenajamentelor silvice etc., cu data certa, din perioada respectiva.

Articolul 6

Cererile adresate autorităților și instituțiilor publice, precum și acțiunile în justiție având ca obiect obținerea de despăgubiri sau compensații în temeiul prezentei legi, cu excepția litigiilor dintre moștenitori sau dintre proprietar, moștenitori și o terță persoană, sunt scutite de taxe de orice fel.

Articolul 7

În cazuri excepționale, în situația imposibilității temporare de a procura acte doveditoare, solicitanții vor depune cererea cu acte incomplete sau neinsotita de acte, cu mențiunea procurării dovezilor în maximum 6 luni de la împlinirea termenului prevăzut la art. 5 alin. (1).

Articolul 8

(1) În vederea soluționării cererilor depuse de persoanele îndreptățite, comisiile județene, respectiv a municipiului București, constituite în temeiul [art. 6 din Legea nr. 9/1998](#), republicată, se vor completa pentru aceste cazuri, în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, cu câte un reprezentant și al celorlalte ministere cu atribuții în aplicarea prezentei legi. Reprezentantul Secției Cadrilater a Asociației Române a Victimelor Represiunilor Staliniste (ARVIS) nu participa la soluționarea cererilor depuse de persoanele îndreptățite, potrivit prezentei legi.

(2) Comisiile județene și a municipiului București primesc, verifica și rezolva cererile de atribuire în natura ori pentru acordare de despăgubiri sau compensații, după caz. Hotărârile privind recunoașterea drepturilor, acordarea despăgubirilor sau și a compensațiilor se dau în termen de cel mult 6 luni de la înregistrarea cererilor. Hotărârile se adoptă cu majoritatea voturilor membrilor comisiei și se comunică comisiei centrale constituite în baza [Legii nr. 9/1998](#), republicată, precum și solicitantului.

(3) În termen de 15 zile de la comunicare, solicitantul nemulțumit de hotărârea comisiei județene, respectiv a municipiului București, poate face contestație la comisia centrală.

(4) În termen de cel mult 60 de zile, comisia centrală va analiza contestațiile și le va aproba sau respinge. Hotărârea comisiei centrale se comunică comisiilor județene, respectiv a municipiului București, solicitanților și direcțiilor generale ale finanțelor publice județene sau a municipiului București, după caz.

(5) Hotărârile comisiei centrale sunt supuse controlului judecătoresc, putând fi atacate, în termen de 30 de zile de la comunicare, la secția de contencios administrativ a tribunalului în raza căruia domiciliază solicitantul.

(6) Hotărârile pronunțate de tribunal sunt supuse căilor de atac prevăzute de lege.

(7) În vederea soluționării cererilor, comisiile prevăzute la art. 5, precum și instanțele judecătorești pot solicita din oficiu, cu respectarea legii, acte și informații oricăror instituții publice din țara sau din străinătate, persoanelor fizice sau juridice.

Articolul 9

În cazul în care atribuirile în natura, despăgubirile sau compensațiile, după caz, sunt solicitate de mai mulți moștenitori ai aceleiași persoane, precum și dacă, după adoptarea hotărârii de către comisia competență și rămânerea definitivă a acesteia, apar persoane având vocație succesorală, conform art. 5 alin. (1) și (2), raporturile dintre succesori privind drepturile lor se soluționează potrivit dreptului comun.

Articolul 10

(1) Punerea în posesie la atribuirile în natura, conform prezentei legi, se face, pentru cetățenii care sunt și beneficiari ai [Legii nr. 18/1991](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ai [Legii nr. 1/2000](#), cu modificările și completările ulterioare, ulterior retrocedarilor efectuate potrivit acestora, dar nu mai târziu de 6 luni.

(2) Despăgubirile sau compensațiile bănești vor fi acordate beneficiarilor în termen de un an de la comunicarea hotărârii comisiei județene ori a municipiului București, după caz, sau a hotărârii prevăzute la art. 8 alin. (4) sau (6), respectiv la art. 9; plata lor se poate face și în rate, în maximum 2 ani, în funcție de disponibilitățile bănești ale direcțiilor prevăzute la art. 11 alin. (1).

Articolul 11

(1) Plata despăgubirilor sau a compensațiilor acordate, în temeiul prezentei legi, persoanelor îndreptățite se asigura de către direcțiile generale ale finanțelor publice județene, respectiv a municipiului București, în raza cărora își au domiciliul beneficiarii.

(2) Solicitarea plății se face pe bază de cerere scrisă, la care se anexează hotărârea comisiei județene, respectiv a municipiului București, a comisiei centrale, în cazul contestațiilor, sau hotărârea judecătorească definitivă, după caz.

Articolul 12

(1) Direcțiile generale ale finanțelor publice județene, respectiv a municipiului București, centralizează cererile primite și transmit Ministerului Finanțelor Publice necesarul de credite bugetare, menționând numărul și data hotărârii comisiei județene, respectiv a municipiului București, a comisiei centrale, în cazul contestațiilor, sau ale hotărârilor judecătorești definitive, numele și prenumele beneficiarilor, adresa acestora și suma de plată.

(2) Plata despăgubirilor se va face prin virarea sumelor în conturile bancare, la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. sau la trezoreria statului, indicate de beneficiari, pe baza actului prin care s-a dispus acordarea despăgubirii.

(3) Valoarea despăgubirilor stabilite se actualizează la data plății, luând ca baza rata inflației pe economie din ultima luna a trimestrului expirat, comunicată de Institutul Național de Statistica.

Articolul 13

Criteriile de evaluare și modalitățile concrete de stabilire a cuantumului despăgubirilor sau de acordare a compensațiilor pentru terenurile agricole și intravilane, precum și pentru construcții și recolte, procedurile de lucru ale comisiilor județene, respectiv a municipiului București, și a comisiei centrale, gestionarea fondurilor destinate despăgubirilor, precum și modalitățile de efectuare a plăților vor fi stabilite prin norme metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Administrației Publice*) și aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Notă *) Conform [Ordonanței de urgență nr. 64/2003](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 464 din 29 iunie 2003, noua denumire este Ministerul Administrației și Internelor.

Articolul 14

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Despăgubirile și compensațiile prevăzute de prezenta lege se vor plăti în limita sumelor alocate cu aceasta destinație, anual, prin legea bugetului de stat.

(3) Până la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aproba normele metodologice prevăzute la art. 13. Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 19 mai 2003, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

ALEXANDRU ATHANASIU

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 17 iunie 2003, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

VIOREL HREBENCIUC

București, 27 iunie 2003.

Nr. 290.